

HŘANICKÝ ZPRAVODAJ

ČTVRTLETNÍK O DĚNÍ V HRANICÍCH, STUDÁNCE, PASTVINÁCH A TROJMEZÍ

Milí obyvatelé Hranicka,

přijde mi, že obsah čtvrtého čísla zpravodaje tak trochu vystihuje paradox našeho regionu. Můžete si mimo jiného přečíst speciální přílohu k 75. výročí konce 2. světové války od Pavla Matyly o postupu americké armády na jaře 1945 na Hranicku s některými dosud neznámými informacemi. Zároveň je silným tématem revitalizace studáneckého hřbitova, tedy místa posledního odpočinku německého obyvatelstva, odsunutého v poválečných letech. Povinností naší generace je důstojně se vyrovnat s minulostí. Věřím, že jsme na dobré cestě.

Příjemné počtení P. Hošková

18. 4. 2020 v dopoledních hodinách byla zástupci vedení města D. Mašlárem a P. Hoškovou položena kytice na pomník připomínající vstup amerických vojsk do Československa poblíž Trojmezí.

SLOVO STAROSTY

I když se můžeme sebevíc snažit ignorovat důsledky související s koronavirem, více či méně se toto téma dotýká nás všech. Proto bych se rád tomuto tématu věnoval hned na začátku.

Obrovským zklamáním je pro mě fungování státu. A to nyní nemyslím ani předražené zakázky na nákup ochranných pomůcek od pochybných společností, podlézání Číně, či kontroverzní nastavení opatření. Prvním velkým zklamáním byl pro mě přístup státu k obcím. Zpočátku jsme se veškeré informace dozvídali ze

zmatečných tiskových konferencí, poté z médií s menším či větším přibarvením a až poté, většinou druhý den, jsme dostávali přímé informace. Jak řešit problémy vznikající při překračování hranic, to jsme složitě zjišťovali na různých veřejných infolinkách. Nebyl nikdo, kdo by byl znalý věci a na koho bychom se mohli obrátit. Zklamán jsem byl i z fungování hygienických stanic. Víím o mnohých případech, kdy potencionálně nakaženým lidem nebyla nařizována, ani doporučována žádná karanténa. A to i v době, kdy ministr zdravotnictví zdra-

votnictví zdůrazňoval, jak musí jediná osoba jedoucí v autě mít na ústech roušku.

Nechci nijak zpochybňovat nařízení vlády. Víceméně kvituji prvotní přísné kroky. Pochopitelný byl pro mě i prvotní zmatek. Nicméně po měsíci a půl, kdy neustále trvají zmatená vyjádření, která si vzájemně odporují, kdy vláda až nelogicky uvolňuje jednotlivá opatření, u mě ztrácí i ten zbytek důvěry.

Chtěl bych ale moc poděkovat lidem v našem městě. Stále považuji za důležité zakrývání úst v obchodech a jsem moc rád, že toto si lidé za pomoci našich prodejců navykli ještě dříve, než to bylo nařízené. Děkuji všem lidem, kteří i přes uklidňování ze strany KHS nebrali potencionální riziko nákazy na lehkou váhu a dodržovali dobrovolnou karanténu.

I díky nim máme ke konci dubna pouze 3 případy nákazy. Já dostávám pravidelné informace o počtu nakažených bez dalších údajů, jako je věk, jméno či pohlaví. Ve dvou

případech se na mě lidé sami obrátili, aby mě informovali, nebo abych jim pomohl. Tímto bych jim chtěl poděkovat za důvěru.

S dvěma osobami jsem v kontaktu. První byla osoba ve věku 80+ let a i přes vysoký věk a další nemoci měla lehký průběh bez teplot. U této osoby byl v minulých dnech proveden druhý negativní test, a je tedy považována za uzdravenou. Druhá osoba pracuje ve zdravotnictví a nežije na území města. V obou případech byly testovány i nejbližší osoby s negativním výsledkem. O třetí nakažené osobě nic nevím. V případě potřeby se na mě může s důvěrou obrátit.

Město doposud obdrželo od státu pouze několik litrů dezinfekce společně s informací, že nám možná bude dodatečně vyfakturována. Přestože jsem měl dojem, že jsme si tu navzájem pomohli a vzájemně se vybavili různými doma šitými ústenkami, nakoupili jsme od mongolské komunity v Aši 1000 ks roušek, které jsme s pracovníci

z úřadu roznesli do schránek seniorům s pokyny a telefonními čísly pro případ pomoci. Několika seniorům zajišťujeme nákupy potravin. Zde bych chtěl poděkovat mnoha lidem, kteří na tuto službu reagovali nabídkou pomoci.

Jsem rád, že až na několik málo výjimek se u většiny lidí projevíly dobré vlastnosti, a jsem rád, že se tu i v tak blbé době o sebe dokážeme navzájem postarat. Přes všechno špatné, co se teď děje, nám toto dodává energii a smysl pro to, co děláme.

Díky všem!

Dan Mašlár – starosta obce

Lidé nad 65 let na celém Hranicku dostali do schránek roušky a informační leták

ZÁKLADNÍ ŠKOLA INFORMUJE

Učím již 35 let a ještě jsem podobnou situaci nezažila asi jako většina z nás. Je to pro nás, učitele, výzva, kterou se snažíme co nejoptimálněji zvládat. Snažíme se hlavně o pravidelnou komunikaci jak s žáky, tak s rodiči. Snažíme se nabízet pomoc a hledat nejrůznější alternativy této pomoci.

Učitelé, žáci i rodiče musí opravdu daleko více spolupracovat. Distanční vzdělávání (na dálku) na škole funguje přes portál „skolaonline“, několik učitelů používá k výuce program Microsoft Teams, komunikaci přes Messenger a WhatsApp. Žáci, kteří nemají

možnost elektronické komunikace, si mohou přijít do školy pro natištěná zadání a tam je i odevzdat (kdokoli) do schránky na domácí úkoly u školy. Využívané jsou i další cesty např. telefon, e-mail, funguje poštovní doručení.

Musím však konstatovat, že ne všichni žáci se zapojili do vzdělávání na dálku. Třídní učitelé museli zkontaktovat zákonné zástupce, aby situaci řešili. Přesto jsou někteří, kteří se dosud i přes mnohá upozornění nezapojili. Škola se pro komunikaci snaží dělat maximum, i když jsou některé věci mimo její základní rámec povinností.

Uvidíme, jak to bude dál s organizací skupin na prvním stupni od 25. 5. 2020, protože metodika zavádění opatření ve školství zatím není. 19. 4. 2020 v Partii na Primě pan ministr Plaga říkal, že rodiče budou muset kontaktovat školu, zda chtějí dítě do vyučování umístit a vyplnit čestné prohlášení. Ovšem, neznáme ještě podmínky, na vše čekáme a budeme se snažit, pokud to nařízení dovolí, školní činnost částečně obnovit, i když distanční vzdělávání bude fungovat až do června.

Protože mi k datu uzavření zápisu do prvních tříd chyběly některé

žádosti, pokusila jsem se s rodiči spojit telefonicky a oni ještě ten samý den žádost dovezli do školy. Tam, kde jsem neměla telefonický kontakt, jsem zajela osobně autem, což opravdu není moje povinnost, ale dobrá vůle. Opět byli někteří rodiče velice překvapeni, že byl nějaký termín zápisu, i když vše bylo řádně podle zákona zveřejněno. Rodiče, kteří žádají o odklad, musí dodat ještě potvrzení od lékaře a doporučení z PPP v Chebu do 31. 5. 2020. Jejich vyřízení žádosti bude

nyní přerušeno. U žádostí o přijetí k povinné školní docházce rozhodnu kladně a dopisy budou vhozeny do poštovní schránky.

Od 25. 5. 2020 by se podle předběžných informací MŠMT mohli vrátit žáci prvního stupně do školy. Jedná se o dobrovolnou docházku ve skupinách do 15 žáků, distanční výuka bude pokračovat. Vláda zvažuje i návrat žáků 9. tříd. Na podrobnou metodiku pořád čekám, a proto budu informace zveřejňovat

a aktualizovat na webových stránkách školy a města.

Chtěla bych našim žákům vzkázat, že se na ně těšíme a ať i nadále zodpovědně přistupují k plnění úkolů na dálku. Rodičům přeji hodně trpělivosti a sil. Kolegům přeji dobré nápady při zadávání úkolů, výdrž a stálé zapálení, s jakým se netradiční situace zhostili. Děkuji i provozním zaměstnancům za odvedenou práci a paní sekretářce za trpělivost s rodiči i žáky. Všem pak pevné zdraví.

PhDr. Hana Levá – ředitelka školy

MŠ Hranice se těší na děti

„Paní učitelko, cítím koronavirus,“ vyslovil na vycházce jeden z předškoláčků na začátku měsíce března. „Ale prosím tě,“ hbitě jsem mu odpověděla a dál už se tím nezabývala. V duchu jsem si říkala, že ta mediální masáž už se opravdu podepisuje i na dětech... Kdo by tehdy tušil, že za dva týdny bude všechno úplně jinak...

Uzavření mateřské školy nás všechny zasáhlo nepřipravené, stejně jako všechny ostatní události. Na ústech a nosu se nám ocitlo něco, co tam ještě chvíli pobude, a my si musíme zvykat. Ze dne na den začaly chodit zprávy a drnčet telefony o zrušení všech akcí. Naše školka jich měla naplánováno opravdu nemálo. Všechny se tak přesunuly na neurčito.

Třída předškoláčků zůstala tak, jak byla. Již jsme s kolegyní nemohli dokončit přípravu k zápisu, které se věnujeme od začátku školního roku. Opravdu hodně nás mrzí, že si předškoláci letos nemohou prožít tu velkou radostnou událost na vlastní kůži. Zápis do školy se letos staly bohužel jen formalitou pro dospělé. Ani návštěva školy a účast na dni

otevřených dveří se nám již nepodařila uskutečnit.

Zápis do naší mateřské školy také letos nebude osobní. Poprvé se nám neprijdou pochubit děti, že už jsou šikovné a že už mohou přijít. Jejich žádost o přijetí letos převezme poštovní schránka.

Zaměstnanci mateřské školy v současné době pracují na dokumentaci, která je pro vzdělávání nezbytná. Na další školní rok se připravují nové třídní vzdělávací plány pro každou třídu. Provozní zaměstnanci uklízí celou školku, někteří však museli zůstat doma se svými školáčky. A už teď se všichni těšíme, až se naší školkou ozve dětský smích. Je to pro nás všechny smutné a tísnivé, to nám věřte!

Ale nebuďme pouze negativní. I v takové situaci hledáme něco, co je na tom všem alespoň trochu pozitivní. Milí rodiče, děkujte za to, že můžete být se svými dětmi a prožít si čas, který vám byl nyní dán. Užijte si každou jeho minutu, hrajte si, jděte na procházku, buďte spolu. Je to asi to nejlepší, co lze nyní udělat.

Naše webové stránky jsou vám plně k dispozici a jsou pravidelně aktualizovány. Přejeme vám i vašim dětem pevné zdraví.

Za kolektiv zaměstnanců

Mateřské školy Hranice

Bc. Michaela Šimonová, učitelka

(Zřizovatel – město Hranice ve spolupráci s paní ředitelkou J. Vožňákovou uvažuje o otevření mateřské školy k 25. 5. 2020)

Záběr z dětského maškarního reje v hranické sokolovně

Střípky z knihovny:

Před vyhlášením nouzového stavu a uzavřením naší knihovny jsme stihli od poslední dvě akce – malování na trika a další návštěvu prvňáčků. Malování na trička proběhlo v době jarních prázdnin, dorazilo 10 předem přihlášených výtvarníků a výtvarnic. Malovat se mohlo fixy nebo tekutými barvami, podle vlastnoručně vyrobené šablony nebo podle vlastní fantazie. Prvňáčci dorazili začátkem března, téma bylo jarní – žáby, žáby a zase žáby. Seznámili se s druhy žab žijících u nás i s těmi jedovatými, přečetli jsem si pohádku o žabácích Kvak a Žluňk a na závěr jsme si vyrobili skákající origami žabu, což byl pro některé maturitní výkon. Nakonec se žaba povedla poskládat každému.

Od vyhlášení nouzového stavu se v knihovně také nenudíme. Proběhl generální úklid a dezinfekce knih, momentálně pracuji na knižním fondu – vyřazuji, opravuji, přemisťuji, také byly nakoupeny nové knihy, které se již nemohou dočkat svých čtenářů. Byla také vytvořena karanténa pro vrácené knihy – knihy

po vrácení musí být 4–5 dní mimo hlavní prostor knihovny a připravuje se ochranné plexisklo na výpůjční pult. Kopírování a tisk probíhá po domluvě, bezkontaktně, oknem...

Před uzávěrkou Hranického zpravodaje nám před knihovnou rozkvetla KNIHOLOUKA, obdoba staré známé knihobudky. O tom, kdy budou knihy na louce, vždy informuji na FB stránkách knihovny. Také vy můžete donést knihy, které by mohly

udělat radost dalším čtenářům. Knihy jsou z darů, vyřazené, straší i zachovalé, detektivky, romány atd. Zde si můžete po dobu nouzového stavu vybrat potravu pro svůj mozek. Už teď se těšíme, až nám knihovnu otevrou – čeká nás odložená Noc s Andersenem, pasování prvňáčků (to bude ještě zajímavé), každopádně bez čtenářů, je tu nějak pusto.

Za MĚK
B. Švihlová - knihovnice

Vaše reakce na výzvu vyhlášenou městem

Přes facebookovou skupinu Hranice a lidé, web i tištěné letáky jste byli vyzváni k zaslání svých fotografií na téma „Můj život a Hranicko“ a „Jak trávím čas v době nouze“. Zde jsou některé příspěvky, za které děkujeme a všem posíláme drobné dárky s logem města.

Pan Klouda ze Studánky poslal fotografii z 50. nebo 60. let, kde je zachycen moment z divadelního představení místních ochotníků. Uprostřed je jeho maminka, dalšími herci jsou Jaroslava Svobodová a Karel Šmejda. Hrál se v pastvinském kulturním domě.

Ladislav Josef Otto Polák na výzvu reagoval až z Kralup nad Vltavou:

Zdravím všechny „Hraničáky“, zejména pak ty, kteří budou v letošním roce oslavovat své 70. narozeniny a vzpomínají na své dětství. Před 30 lety byly Hranice opravdový konec světa. A lidé přežili a dnešní Hranice, zejména škola, připravuje své žáky na tvrdý souboj s vnitrozemskými konkurenty, ale už i evropskými. Hodně zdaru! Byli jsme! A budeme!

*A v tom žádný VIR nezabrání.
Mnoho zdraví a štěstí vám všem.*

Učitelský sbor Základní školy Hranice z šedesátých let

K této fotografii (nejspíš pořízené kolem roku 1963) pan Polák píše: „Je to průvod z katolického kostelíčka u příležitosti křesťanského rituálu biřmování a svatého přijímání a těch několik chlapců a děvčat se svíčkami jsou ti vysvěcení a vysvěcené.“

Zajímavý je detail na chlapce s křížem v čele průvodu. Na nohou má kecky! Kdo je v té době měl, byl IN. Ano, i to patřilo k životu, stejně jako pionýrský šátek, který děti nejspíš měly pod ministrantským oblečením.“

Rodina Pavlíkových z Trojmezí pojala téma „Jak trávíte čas v nouzovém stavu?“ s vtipem...

Vzpomínka na pana Josefa Svobodu st.

V pondělí 23. 3. 2020 zemřel ve svých 88 letech skvělý člověk. Byl to velice aktivní a činorodý muž (člen Sokola od roku 1947, sportovec, fotbalový funkcionář a hospodář, zakladatel fotbalového klubu ve Studánce, rybář a člen rybářské stráže, vášnivý houbař). Celý svůj život pletl před Velikonocemi lidem pomlázky a nikdy za to nic nechtěl. Byl také manželem, otcem tří dětí, dědou, pradědou a tchánem.

Díky koronavirové situaci jsme se s ním nemohli řádně rozloučit a za vzpomínat na něj.

Měl spoustu dobrých kamarádů, které chceme ujistit, že hned, jak to situace umožní, uspořádáme ve Studánce na hřišti vzpomínkovou akci na jeho památku, kterou by si "Pepík" určitě přál.

Rodina

Rozhovor s Emilem Rakoncajem – studáneckým samorostem

Emila Rakoncaje jsem poznala přes mého muže, když pracoval pod Lesy ČR jako hajný. Přátelství jim vydrželo dodnes, i když je už Emil v důchodu. Mají rádi les, kameny, psy a také žít si po svém. Emil mimo to miluje knihy – které mě k rozhovoru vlastně přivedly. Na trhu se objevily knížky Aleše Palána „Raději zešilet v divočině“ a po velkém úspěchu navázal další díl „Jako v nebi, jenže jinak“. Při jejich čtení jsem musela myslet na Emila. Jsou to rozhovory s podivíny a samotáři nejen ze Šumavy, ale z celé naší země. První díl jsme darovali Emilovi k jeho sedmdesátým narozeninám.

1) *Původně nejste z našeho regionu, jak jste začal dělat hajného ve Studánce?*

Jsem z Mostku u Dvora Králového, z Podkrkonoší. Studoval jsem gympl v Turnově, pak chvíli veterinu v Brně, a taky zemědělkou. Dělal jsem v JZD u prasat (diplomku jsem taky psal o chovu prasnic). V roce 1991 jsem odešel k Jičínu, přišel jsem o domov i práci. Tenkrát se družstvo rozpadlo, z „Lesů“ se stala akciovka, sháněli sem hajného. Odešel jsem do Františkových Lázní s tím, že je to výcho-disko z nouze. Dočasně, než najdu něco v Českém ráji, protože jsem si říkal: Západní Čechy – NIKDY! No a nakonec je tato dočasnost delší než dočasnost ruské okupace... A evidentně už neskočí. Hajného jsem tu dělal 25 let. Byl jsem svým pánem, nemusel být pod „píchačkami“, akorát 2x do měsíce byly porady.

2) *Vím, že pořád rád přespáváte sám v lese, jezdíte na čundry... To mi připomíná loňskou pátračku po vás...*

Já jsem si spočítal, že jsem strávil pod širákem za svůj život čtyři roky. No tahle kauza – to bylo na Vse-

tínsku, v Beskydech, zaparkoval jsem auto ve vesnici „Huslenky“, říkám místnímu chlápku: „Jdu do lesa se psem, vylezu tak za týden“. Jenže jsem to po třech dnech přišlo dlouhý a spustila se akce, hledali mě místní obyvatelé i policie, všude cedule, že mě hledají, což jim vydrželo čtyři dni. Pak vylezu z lesa a proti mně vyděšená slečna: „To jste vy s tím psem?“ „No já nevím, asi jo.“ Takže tak, zbytečně plašili...

4) *To cestování asi máte v genech. Váš bratr Josef je známý horolezec. Našla jsem o vás na webu skalnioblasti.cz, že máte prvenství s bráchou ve zdolání nějaké cesty v severní oblasti Českého ráje – Panteonskou jehlu. Podnikali jste toho s Josefem víc?*

Jo? To ani nevím. Občas něco jo, ale on už potom jel jinou ligu. Vzpomínám na jednu jeskyni v Klokočí – tam jsme vlezli taky jako první. Aby se brácha protáhl, musel mi stoupnout na ramena, pak na hlavu, až pak na zvednutý ruce...

5) *Dostáváme se k Vašemu dalšímu koníčku – knihám. Kam na ně chodíte? A co rád čtete?*

Do ašské knihovny. Ony mě tam holky už znají. Dá se říct, že takové pánské čtení, nemusí to končit úplně dobře, ale válečné nemusím. Mám rád populárně naučnou, také rád zabruslím třeba do východní filosofie, Moodyho – Život po životě...

6) *Věříte v posmrtný život?*

Ne. Až umřu, pohnojím zemi a hotovo (smích). Já jsem animista.

7) *Vážně?*

Si z toho dělám trochu srandu...

Ještě si povídáme nad starými mapami Pastvin, Studánky a Trojmezí z roku 1946, o tom, jak se dá dál upravovat hřbitov ve Studánce, bavíme se o Orwellovi, že se jeho kniha „1984“ až strašidelně podobá současnosti a o dalších věcech.

Vycházíme z jeho útulné roubenky a koukáme se, jaký má výhled z horní Studánky daleko do Německa. Přejí Emilovi, ať ho neopouští optimismus, přestože bojuje s těžkou nemocí...

Díky za rozhovor a možnost setkávání s Vámi.

Pavla Hošková

SPECIÁLNÍ HISTORICKÁ PŘÍLOHA

VDANÁ K 75. VÝROČÍ VSTUPU AMERICKÉ ARMÁDY DO ČESKOSLOVENSKA

Konec války na Hranicku

Poslední dny 2. světové války na Hranicku jsou do dnešních dnů pro mnohé obyvatele nejen Hranic zahaleny rouškou tajemství. Kolují mýty o ubitém anglickém letci kdesi v Růžovém údolí, datum „osvobození“ Hranic kdosi v 90. letech mylně stanovil na 18. dubna a už samotný termín „výročí osvobození“ je značně rozporuplný. V dubnu 1945 přicházející americké oddíly neosvobozovaly zdejší sudetské Němce od nacistického jha, neosvobozovaly tuto část Československa od německé diktatury. Pro místní obyvatele byli tito Američané nepřátelé, kteří obsazují jejich rodné město, které se navíc od roku 1938 nacházelo na území Velkoněmecké říše. Samotní Američané byli zprvu tímto postojem místních často překvapeni, neboť věděli podle map, že jsou již na území spřáteleného státu a předválečné geopolitické tahanice o Sudety jim byly ve většině případů neznámé. Jediný, kdo mohl v té době skutečně mluvit o osvobození, bylo několik stovek zahraničních dělníků a válečných zajatců, zavlčených do celého okresu Aš na práci ze SSSR, Francie, ale třeba také Jugoslávie.

To, že se konec války nezadržitelně blíží, věděl na začátku roku 1945 asi každý. Stále častěji byly vyhlašovány letecké poplachy, po kterých se obyvatelé na dlouhé desítky minut uchýlovali do protileteckých krytů. Vzduchem se nesla vzdálená dělostřelba, za temných nocí bylo možné na horizontu sledovat zář požárů spojenci bombardovaných měst. Čekali se vlastně jen na to, která okupační armáda přijde do města

jako první. Jestli americká, nebo ruská. A také to, jak moc budou ochotní němečtí vojáci a místní Volkssturm o toto městečko na samém konci války ještě bojovat. Vzhledem k tomu, že se v okolí nacházely také menší oddíly SS, mohl být závěr války daleko dramatičtější, než mnozí doufali. Panující nervozitu ještě zvětšovaly diskuze, co bude pak? Až to všechno definitivně skončí...

První bezprostřední setkání s válkou se odehrálo 5. března 1945, kdy noční oblohu nad tehdejšími Rossbachem ozářilo velké hořící letadlo, které se o něco málo později, ve 22:28, s rachotem zřítilo na okraji Farského lesa. Mnozí zvědavci z velké dálky pozorovali požárem osvětlené místo dopadu, blíž se však nikdo neodvážil z obavy z nevybuchlých leteckých pum. Až ráno mohlo dojít k zevrubné obhlídce místa, které mezitím uzavřel a střežil místní oddíl SA. Čekalo se, než z nedalekého chebského letiště přijedou experti, situaci zhodnotí a stanoví další postup. Vrak letadla se ukázal jako bezpečný. Mezitím přicházela hlášení o troskách rozsetých po širokém okolí. Jeden z motorů byl nalezen dokonce až na poli za nádražím (okolí konce Potoční ulice, pod ČOV). Z posádky nikdo nepřežil. Někteří členové se pravděpodobně snažili na poslední chvíli opustit hořící a rozpadající se vrak letadla padákem. Pro malou výšku se jim však již padák neotevřel. Jejich zmrzačená těla našli místní obyvatelé v lese, zabořená do promrzlé země. Zbytek posádky zahynul v jeho troskách. Jak se později při dalším šetření ukázalo, jednalo se o čtyř-

motorový bombardér Avro Lancaster, který se vracel z akce nad saským Chemnitz. Pravděpodobně protileteckou obranou poškozený britský bombardér se po cestě nad Krušnými horami stal obětí německého nočního stíhače Ju 88. Letadlo s kódovým označením P4-X se tak na svou základnu ve Scamptonu již nevrátilo. Spolu s ním se ke své jednotce nevrátilo 7 mladých mužů. Nejstaršímu z nich bylo pouhých 27 let. Jejich těla byla po ohledání pohřbena na místním hřbitově. V roce 1947 budou jejich ostatky exhumovány a převezeny do Prahy na Olšanské hřbitovy, kde se nacházejí dodnes. Vrak letadla v následujících dnech odstranil Volkssturm.

Britský čtyřmotorový bombardér Avro Lancaster

To, že se k Hranicím blíží právě Američané, dávaly tušit americké stíhačky, které se stále častěji objevovaly v nízkém letu nad krajinou. Takzvaní „hloubkaři“ měli za úkol ničit jakékoliv vojenské transporty na železnici a silnicích. V praxi to ale znamenalo, že jak se na silnicích i polních cestách něco pohnulo, bylo to okamžitě zasypáno krupobitím z palubních zbraní. Jednalo se o vojenský transport, nebo pekaře s dodávkou chleba, se při rychlosti kolem 600 km/h nedalo příliš rozeznat, a proto těmito útoky „hloubkařů“ trpělo ve velké míře

také civilní obyvatelstvo. Železniční provoz na počátku dubna 1945 už téměř neexistoval. Jedoucí vlak byl příliš lákavým cílem a příliš dobrým terčem... Ustupující německé frontové jednotky, které čas od času procházely městem, se přesouvaly až pod rouškou tmy. Většinou mířily do Aše a dál do vnitrozemí, aby se připojily k větším bojovým celkům.

16. dubna 1945 obsadily jednotky 90. pěší divize nedaleký Hof. V následujících dnech docházelo k průzkumným akcím a zajištění okolních vesnic. Americká armáda se pomalu blížila k hranicím předmnichovského Československa.

Rozkaz provést průzkum bojem dostala rota „I“ patřící do stavu 3. praporu, 358. pěšího pluku, podporovaná četou tanků, četou stíhačů tanků, četou těžkých kulometů a dalšími oddíly. Velením byl pověřen poručík Merrill B. Rudes.

18. dubna 1945 v 9:55 překračují příslušníci americké armády poprvé hranici Československa. Stalo se tak na Kaiserhammeru a hraniční říčku Rokytnici překročili po mostku na cestě z Oberprexu, poblíž smírčího kříže, který se na tomto místě nachází dodnes. Poručík Rudes nám dnes není úplně neznámou osobou. Mnoho toho ale o něm stále nevíme. Pocházel z Ohia – stejně jako valná část mužů 90. pěší divize, bylo mu 25 let a jeho kroky sledovala zpoza oceánu jeho první manželka Mary Caroline. Muži poručíka Rudese rychle, ale ostražitě pročesali oblast od Kaiserhammeru po Trojmezí (Gottmannsgrün). Podle hlášení se setkali jen s ojedinělým odporem a zpět se vrátili zanedlouho s 41 zajatci. Státní hranici poté ještě v 11:15 překročí průzkum 2. praporu. S jakým výsledkem se ale hlášení nezmiňuje.

Jednotky 90. pěší divize v následujících dnech obsadí Rehau, Schön-

wald a Selb. Jejich levé křídlo bezprostředně podél československé hranice zajišťuje početně nevelká 2. jezdecká průzkumná skupina. Ta je složená ze dvou průzkumných eskadron (2. a 42. eskadrona), každá v počtu zhruba 750 mužů. Američtí kavaleristé, kteří vyměnili své koně za Jeepy, obrněné transportéry a tanky, byli nasazováni všude tam, kde byla potřeba síla a rychlost. Jejich specialitou byl průzkum bojem, různé obchvatné manévry a obkličovací akce. 19. dubna překročí vojáci 42. jezdecké průzkumné eskadrony státní hranice nedaleko Nových domů, aby se připravily na obklíčení a dobití Aše, které proběhne následující den. Okresní město Aš se stane prvním velkým „osvobozeným českým městem“. Podivné atmosféry a nevraživých pohledů „osvobozených“ obyvatel Aše si povšimne i válečný dopisovatel pro New York Times, který o tom barvitě zpraví své čtenáře přímo na titulní stránce.

Průzkumná eskadrona setrvala v Aši do 22. dubna, kdy byla ve svých pozicích vystřídána. Po celý čas

vysílala průzkumné oddíly do okolních obcí, aby je obsadily a pokud možno také navázaly dotyk s nepřítelem a zjistily tak jeho pozice a sílu. K velení se zanedlouho dostaly informace o jednotkách SS, které měly být dislokovány v nedaleko ležícím saském Adorfu. Také v lázeňském městečku Bad Elster se dalo očekávat větší množství rekonvalescentů, schopných opětovného vojenského nasazení. Že domněnky nebudou daleko od pravdy, dokazovali němečtí průzkumníci, kteří v malých skupinkách pravidelně pronikali lesy mezi Elsterem a horní částí obce Studánka, nesoucí v té době název Thonbrunn. 22. dubna dorazili vojáci 42. eskadrony konečně také ke Studánce. Narazili však na nepřítele. Ten se po krátkém boji stáhl zpět do lesů a Američané obec obsadili. Zatímco zdravotnický Jeep odvážel do Aše zraněného desátníka Charlese C. Murraye, zbytek jednotky navázal kontakt s kolegy kavaleristy ze 6. jezdecké skupiny, která předchozího dne obsadila 3 kilometry vzdálené městečko Rossbach (Hranice).

Průzkum poručíka Rudese 18. dubna 1945 u Kaiserhammeru (u tzv. Horního mlýna)

Pokud se někdy někomu ze současných obyvatel Hranic dostala do rukou útlá brožurka *Hranice v Čechách v roce 1945*, kterou sepsal v 90. letech tehdejší kronikář města Jan Kryl, narazil v ní na takřka westernový popis „osvobození“ Hranic. 18. dubna od Ebmathu přijíždějící poručík Friedman, příslušník prestižní 1. pěší divize, dožadující se bezpodmínečné kapitulace. Hranice – první československé město osvobozené Američany... Daleko věrohodnější jsou vzpomínky tehdejšího německého starosty Hranic Hanse Teschnera, nebo deníkové zápisky Reinholda Müllera. Ty jsou však na rozdíl od Krylova popisu událostí na první pohled trochu chaotické a neučesané. Američané odněkud ustavičně přijíždějí a někam zase mizí. Někdo na někoho neustále střílí z děl, nebo alespoň z kulometů. Pokud ovšem tyto záznamy zkombinujeme s informacemi z amerických hlášení o bojových aktivitách a pohybu vojska, začínají události získávat mnohem ostřejší obrysy.

Městečko Hranice se po změně směřování Pattonovy 3. armády ze Saska do Bavorska, v 2. polovině dubna 1945, dostalo do operačního prostoru 1. armády generála Courtney Hodgese. Linie dotyku mezi těmito dvěma prostory probíhala mezi dnešní Studánkou a Hranicemi. K zajištění takovýchto hraničních oblastí se využívaly jezdecké jednotky, které byly schopny velmi rychle a flexibilně reagovat na neustále se měnící průběh hranic mezi armádami a armádními sbory.

20. dubna 1945 překračují vojáci 6. jezdecké skupiny československou státní hranici u Ebmathu. Odsud je vedena přípravná dělostřelecká palba na předem vybrané cíle v Hranicích a okolí. To, že se válka blíží rychle ke konci, cítil každý a nikdo z

Američanů nechtěl takhle těsně před koncem příliš riskovat svůj život. V tento den si ještě mohli říkat „muži generála Pattona“, ale již následující den, kdy se vypravili do samotných Hranic, spadali podle rozkazu pod americkou 1. armádu. Kavaleristé tuto skutečnost nijak neřešili, od té doby, co přistáli u břehů Francie, si je „půjčoval“ kdekdo.

21. dubna 1945 sestupují příslušníci 28. jezdecké průzkumné eskadrony (6. jezdeckou skupinu tvořila 6. a 28. eskadrona) z ebmathského návrší do Hranic. Městečko obsazují kolem 13:30. Starosta Teschner ve svých vzpomínkách uvádí, že předával kapitulaci města do rukou kapitána s červeným šátkem, jménem Cane. Od něj také při prvním setkání na okraji města utržil ránu pěstí, protože se jako starosta řádně nepostaral o to, aby před jejich příchodem visely na domech viditelně bílé vlajky. Existenci kapitána Canea se doposud nepodařilo ověřit, ale vzpomínky tehdejšího starosty se zdají být nadmíru důvěryhodné. Víme ale s jistotou to, že tento den obsadili kavaleristé také vedlejší obec Trojmezí. O den později, kdy sousední Studánku obsadili po krátkém boji kavaleristé 2. jezdecké skupiny, vyslaní z Aše, byl Ašský výběžek téměř kompletně v amerických rukou. Američané zřídili na polích mezi Bahnelteichem, dnešní Dolíškou, a Pastvinami (Friedersreuth) větší vojenské shromaždiště. Místo to bylo příhodné. Rozsáhlá rovná pole a louky, blízkost velké vodní plochy. Kvalitní silnice, která vedla jak do Hranic, tak do Aše. Toto shromaždiště ale neuniklo také pozornosti německých jednotek na nedaleké saské straně. Prakticky až téměř k němu se táhl rozsáhlý zalesněný prostor, který poskytoval

oddílům německého průzkumu dostatečné krytí jak ze země, tak ze vzduchu. A toho také notně využívaly. Jejich pohyb ale americkému velení nezůstal utajen, stejně tak jako přesun menších německých oddílů v prostoru mezi Eichigtem, Adorfem a Bad Elsterem. Několikrát denně proto docházelo k dělostřeleckému a minometnému ostřelování této oblasti.

22. – 25. dubna 1945 začalo postupné střídání jednotek 90. pěší divize a 2. jezdecké skupiny v jejich operačním prostoru na Ašsku. Místo nich přichází vojáci 97. pěší divize. Ta byla původně určená pro pacifické bojiště, ale po vyčerpávajících bojích v Ardenách byli jako čerstvá posila urychleně posláni do Evropy. Za 2 měsíce svého pobytu v Evropě si zatím příliš nezabojovala, na rozdíl od 90. pěší, která se 6. června 1944 vylodila v Normandii na pláži Utah a probodovala se na cestě k nám celou Francií a Německem. S vojáky 97. pěší přijíždí do Aše a Hranic také stroje 782. tankového praporu a 820. protitankového praporu, nazývaného také „Ničitelé tanků“. Jejich stíhače tanků Hellcat dokázaly na silnici vyvinout rychlost téměř 90 km/h.

25. dubna 1945 se hlídka příslušníků 97. pěší dostala kolem 15:00 u horní části Studánky do prudké nepřátelské palby z ručních zbraní a panzerfaustů, vycházející odněkud z lesa. Jeden z nich byl zraněn, a proto si vysílačkou vyžádali posily a ambulanci. Na pomoc byl neprodleně vyslán oddíl vojáků. Desátník Lewis W. Conklin se dobrovolně přihlásil jako předsunutá hlídka, a když se dostal na místo, kde ležel zraněný, zpozoroval nepřítele, který ale záhy zmizel v hustém lese. Evidentně se v těchto místech nacházely skryté nepřátelské pozice, které bylo potřeba

lokalizovat. Po přiblížení zbytku družstva se rozhodl strhnout na sebe pozornost a palbu nepřátel, aby tím družstvu odhalili své pozice a mohli být zlikvidováni. Při nastalé přestřelce byl ale bohužel zabit. Zraněn byl také svobodník Harris a vojín Burdy zmizel. Byl pravděpodobně zajat a odvečen nepřítelem. Palba byla natolik prudká a dobře mířená, že akce musela být přerušena. Tělo desátníka Conklina tam bylo na onom těžce dostupném a exponovaném místě zanecháno. Jeho druhové se pro něj mohli vrátit až druhý den ráno. Museli se k němu ale nejdříve prostřílet za pomoci minometů a kulometů. Teprve potom mohli poručík Walther a desátníci Noyes a Silver naložit jeho tělo na nosítka a z místa ho odnést.

Desátník Lewis Wendell Conklin, který padl u Studánky (na rameni má nášivku 97. divize – bílý trojzubec na modrém poli)

I v následujících dnech se situace příliš nemění. Nad prostorem neustále krouží americké pozorovací letouny. Tam, kde dojde k pozorování nepřítele, je okamžitě namířený dělostřelecký přepad. 27. dubna dokonce dojde k masivní přestřelce na Krásňanech v okolí bývalé československé celnice. Nejspíše při

této příležitosti němečtí útočníci zničí příslušníkům 97. pěší panzerfaustem jeden šestikolový obrněný transportér M-8 Greyhound. Na pomoc jsou přivolány tanky a různá obrněná technika z pastvinského shromaždiště.

28. dubna začínají po poledni jednotky 97. pěší a tankového doprovodu Hranice postupně opouštět. Po dobití Chebu míří celá divize dále na Tachovsko. Kavaleristy ze 6. jezdecké nechávají v Hranicích na chvíli osamocené. Ale skutečně jen na krátko, protože již 29. dubna vstupují do Hranic příslušníci 1. pěší divize, známé podle svého divizního znaku jako „Velká červená jednička“ (Big Red One). Ani oni nepřicházejí sami, po jejich boku přijíždí jako posila tanky 745. tankového praporu. Některé jednotky 1. pěší se na Ašsku nacházely již od 27. dubna, zajistily americké pozice v Podhradí, tankisté následující den prováděli průzkum po silnici do Doubravy, ze které je již jen coby kamenem dohodil do Bad Elsteru. Ten byl ale mezitím prohlášen otevřeným lazaretním městem. Nicméně hlubokými lesy okolo něj stále pronikají malé nepřátelské jednotky směrem ke Studánce a Hranicím. Proto také v Doubravě zaujímají tankisté palebná postavení, aby mohli okolí radioaktivních lázní účinně ostřelovat. 1. května již stojí

tyto pancěře v okolí Elsteru a kolem Adorfského lesa se pomalu začíná utahovat smýčka.

V noci následujícího dne dochází k doposud nejmasivnějšímu dělostřeleckému ostřelování této dlouhodobě problematické oblasti. Prakticky vše, co má v Hranicích hlaveň, střílí tuto noc určeným směrem. I následující noc je oblast ostřelována. Všechny americké aktivity korespondují s přípravami na nadcházející plánovanou finální ofenzivu, která má za cíl likvidaci posledních hnízd německého odporu a brzkého dosažení demarkační linie, která byla mezi západními spojenci a Rudou armádou stanovená.

4. května překračují bojové útvary státní hranici na Krásňanech a zahajují postup směrem k Adorfu. 6. jezdecká skupina, která má od svého příchodu za úkol patrolovat mezi Hranicemi a Olešnicí, setrvává na místě až do 6. května.

Pak i oni dostávají rozkaz k poslednímu útoku. Stihnou ještě překročit řeku Bílý Elster, než je jejich postup 7. května zastaven. Německé vrchní velení v ranních hodinách toho dne totiž podepsalo kapitulaci s platností od následujícího dne, 8. května 23:01. Válka je konečně u konce, stačí již jen přečkat několik posledních hodin.

Mgr. Pavel Matala – Aš

Fotografie z vojenské přehlídky 6. jezdecké skupiny 4. května 1945 v Hranicích

Nová alej ve Studánce

V nedávné době vykáceli kluci z TS pás náletů podél hlavní komunikace na „horní“ Studánce. Z neznámých důvodů je tento pruh pozemku mezi krajským příkopem a soukromou loukou v majetku města. Toho jsme využili při hledání vhodného místa pro výsadbu nových stromů. V minulosti bylo vysázeno mnoho alejí po celém městě. Jedná se například o Stezku kamenů, Nádražní ulici, Ašskou, Novou a další. Stejně jako dříve jsme v tomto využili odborných znalostí paní učitelky Benešové, která celé věci věnovala ohromnou dávku energie, za což jí chci moc poděkovat! Při plánování jsme mluvili o tom, že chceme vrátit na území města ovocné stromy, které historicky většinu cest lemovaly. V tomto jsme našli shodu. Paní Benešová tak našla zajímavou nabídku kultivarů vhodných pro naše podmínky, které

jsem využil. Vše bylo nutné řešit co nejrychleji, než začnou stromky kvést.

Po vyřezání náletů bylo na místě množství kořenů, které bylo potřeba odstranit. Naštěstí se povedlo zajistit bagr a vše sesynchronizovat tak, aby stromky byly co nejrychleji v zemi. Nejen z tohoto důvodu jsme i přes veškeré zákazy požádali o pomoc veřejnost a z celého sázení udělali polo-legální komunitní akci. I přes to, že výzva byla na poslední chvíli, den předem, dorazilo ve čtvrtek na místo množství dobrovolníků, kteří přidali ruku k dílu. Všem zúčastněným, kteří se pod vedením paní Benešové na celé akci podíleli, bych chtěl moc poděkovat. V neposlední řadě i zaměstnancům TS, kteří přes různé obavy vše stihli v poměrně krátkém čase.

Nyní nezbývá než doufat, že se stromky chytanou a brzy se na nich začne rodit první ovoce. -dm-

Sběr bioodpadu by měl konečně přinést užitek lidem

V Hranicích třídíme a svážíme bioodpad již od roku 2015. V té době byl pořízen automobil se sadou kontejnerů, jejichž počet je neustále navyšován. Smysl třídění a svozu bioodpadu je především v omezení zátěže skládek komunálního odpadu. Stávající skládky mají omezenou kapacitu a ukládání jakéhokoli odpadu, který lze znovu využít, nejen že zkracuje jejich životnost, ale jedná se o obrovské plýtvání přírodními zdroji. V neposlední řadě tento odpad, který má poměrně vysokou objemovou hmotnost, značně prodražuje cenu za ukládání komunálního odpadu. Je fajn, že si na tuto službu města lidé zvykli a je využívána stále více. V Hranicích je bioodpad shromažďován v bývalých

silážních jámách, kde je pomocí nakladače opakovaně promícháván a kde dochází ke tlení. Logicky tak vzniká velké množství materiálu, který je na místě deponován. Jedná se o velmi kvalitní zeminu, o kterou ale není příliš zájem, protože v kontejnerech na bioodpad často končí vše možné. Vzniklý materiál je tak nutné překátrovat, což značně snižuje zájem o něj.

Na začátek měsíce dubna byla objednána třídící souprava, která nám pomohla materiál vytřídit. Prvních 10 dubnových dní, tak část pracovníků z TS každý den plnila stroj a deponovala materiál. Vzniklo tak malé množství odpadu, množství materiálu, který bude znovu uložen do kompostu a poté množství přeseťové kvalitní zeminy, kterou teď město poskytuje občanům.

Pro spoluobčany byla Radou města dohodnuta paušální částka za distribuci zeminy, která částečně pokrývá náklady spojené s dopravou. V případě zájmu kontaktujte pana Luntera, který vám zajistí dodávku zeminy. Cena je 300 Kč/lžíce od nakladače (0,75 m³) a pracovníci TS dovezou požadované množství na určené místo v katastru obce.

-dm-

Investice do bytového fondu

Vzhledem k omezení činnosti velkých podniků i malých živnostníků lze očekávat výrazně nižší výběr daní do státní pokladny, a tedy i nižší příjem obcí, oproti plánovanému rozpočtu. Veškeré úlevy na daních, které vláda slibuje, jsou zatím spíše stále ve fázi slibů. Pro obce to paradoxně naštěstí znamená, že stát nějaké daně vybere a snad i pře-

rozdělí. I když je ekonomická budoucnost značně nejistá, nerad bych nyní zastavil všechny plánované akce a čekal, co bude.

Na letošní rok bylo naplánováno vybudování ústředního topení v bytovém domě ve Vítězné ulici. Na toto připravujeme výběrové řízení a máme to jako prioritu. Je to poslední z fungujících domů, kde jsou stále lokální topidla na tuhá paliva a v 21. století to považuji za naši ostudu.

Zároveň jsme na začátku roku převzali odevzdané byty v panelovém domě ve Studánce. Ty byly doposud obývané, ale prováděly se jen základní opravy a nyní jsou ve stavu, ve kterém je nelze nabídnout k pronájmu. Bytová komise doporučila tyto byty nenabízet k prodeji, nýbrž je uvést do odpovídajícího stavu a dále pronajímat, což schválila i Rada města. V minulém týdnu začaly práce na jejich opravě.

Při setkání s občany Studánky jsme byli kritizováni za stav tohoto panelového domu ve Studánce. Rád bych

vysvětlil, že město vlastní zhruba pouze třetinu bytového fondu. Zbývající byty jsou v osobním vlastnictví. O investicích do objektu, respektive do společných částí objektu, jako je fasáda, schodišťový prostor, stoupačky, střecha atd. rozhoduje předsednictvo společenství vlastníků. Město do toho může mluvit pouze svou třetinou a nemá přímý vliv na to, co se bude na domě dělat.

Když docházím na kontrolní dny, tak musím dát lidem za pravdu, že stav ve společných prostorách zde je žalostný a budu o tomto jednat s vedením SVJ. U firmy Ites, která pro SVJ zajišťuje správu, jsem nahlédl do ekonomiky sdružení. Vše toto budu chtít probrat s vedením SVJ a nejlépe vyvolat valnou hromadu, na které budu požadovat zvýšení příspěvků do fondu oprav. Ten platí jednotliví vlastníci bytů, mezi které patří i město. Byl bych rád, aby se podařilo nastartovat vedení SVJ a dům nebyl ostudou Studánky.

-dm-

Úprava zelených ploch

Teplá zima umožnila namísto zimní údržby provádět jinak jarní práce. Již v zimě tak TS vyčistili velké prostranství okolo domu v Krátké ulici. Ještě před tím, než nastoupili na hřbitov ve Studánce a na zarostlé stezky, vyřezali nálety ze svahu na proti bývalé zelenině.

Aby tam divoká zeleň opět nevyrostla a aby bylo možné plochy lépe udržovat, nechali jsme na místech pomocí traktorbagru odstranit kořeny a terén vyrovnat. Velice dobře se to povedlo právě naproti bývalé zelenině, kde byly ponechány dřeviny, ze kterých by mohly vyrůst vzhledné stromy. Dle mého názoru toto místo pravdu prokouklo a do

centra města neudržované křoví nepatří. V Krátké ulici se toto lehce zkomplikovalo. Vzhledem k tomu, že tam bylo mezi kořeny vše možné včetně sutě, zbytků oplocení, odnesly to několikrát pneumatiky na traktor. I když už místo pomalu

dostávalo pomalu ideální vzhled, po třetí propíchnuté pneumatice, kdy jednu zcela rozpáral, nám bagrista odmítl pokračovat. Jednáme teď o pronájmu pásového rypadla, abychom před rozpuštěm vegetace měli terén připravený.

-dm-

Rekonstrukce ulice Na Vyhliídce

V Hranicích začala oprava ulice Na Vyhliídce. Jedná se o asfaltovou komunikaci, na které byl poměrně nedávno vybudován nový povrch a na první pohled se tak nejevila, že by vyžadovala opravu. Bohužel vzhledem ke špatnému spádování a nefunkčnímu odvodnění se z její části při deštích stávalo jezero, které nedovolilo občanům přejít z jedné strany ulice na druhou. Zadržovaná voda pak také přetékala lidem do sklepů i některých studní.

Vedení města se dohodlo na rozsahu prací, kdy bude opraven povrch, obnoveno odvodnění a asfaltový povrch bude olemován obrubami, které tam původně nebyly. Práce ukázaly první drobné komplikace, se kterými jsme ale od začátku počítali. Tím prvním je zvláště provedená splašková kanalizace, respek-

tive přípojky k jednotlivým nemovitostem. Některé přípojky jsou v nedostatečné hloubce a není možné je používat a některé nejsou zaměřené. Chceme, aby před pokládkou asfaltu byly veškeré veřejné části kanalizace zrevidovány a zprovozněny. Kanalizaci před cca 20 lety stavělo město a za toto bereme veškerou zodpovědnost a nedostatky odstraníme.

Dalším problémem je, že silnice je ve stávajícím stavu v celé délce absolutně rovná a v její úrovni jsou stávající vjezdy, ploty a zpevněné plochy u domů. Aby bylo odvodnění funkční, je nutné zajistit alespoň minimální spády ke vpustím. Část se tak odfrézuje, část se navýší. U některých domů tak bude nutné upravit vjezdy, případně oplocení. Jsem rád a děkuji obyvatelům, že jsem se setkal zatím s pochopením. Nelze bohužel stavět silnici podle plotů. Příjemným překvapením byl přístup

stavbařů – společnosti Algon k čistotě na stavbě. Dělníci po sobě každý den zametou tu část ulice, kde pracovali, aby minimalizovali prašnost. Tento přístup chválili i sami obyvatelé ulice. Doufám, že se vše povede podle plánů a ulice tak bude nejen funkční, ale i vzhledná. -dm-

Nový vodovod je funkční a lze osazovat vodoměry

Na konci měsíce března nabylo právní moci rozhodnutí o povolení předčasného užívání nově vybudovaného vodovodu v Hranicích. Po několika zdrženích a odkladech tak konečně došlo na to, na co čeká mnoho domácností od konce minu-

lého roku – na faktické zprovoznění vodovodního řadu. I přes to, že vodovod je fyzicky dokončen od minulého roku a od letošního února má již vyhovující veškeré zkoušky, bylo nutné užívání zlegalizovat ještě formálně. To se nyní podařilo. Bohužel toto nastalo v době, kdy celou republiku ochromila epidemie novým korona-

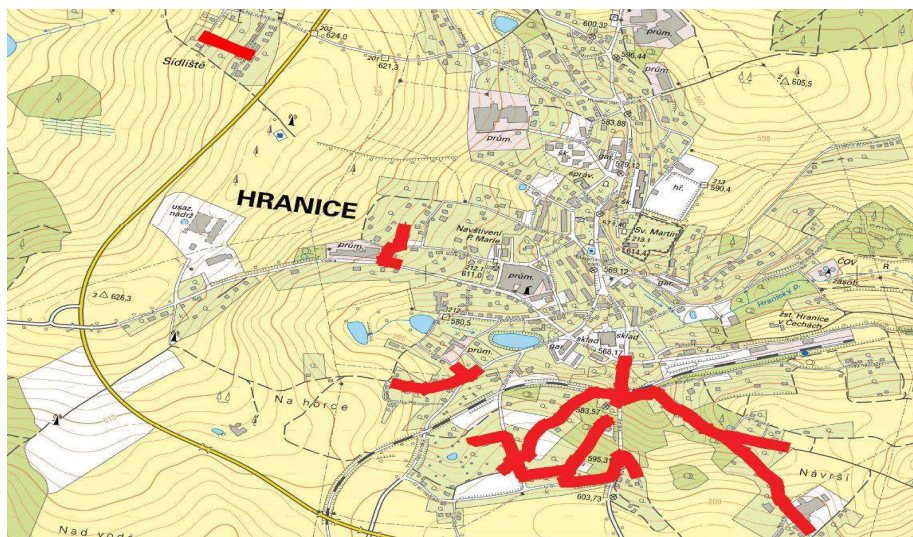
virem, na což zareagovala i společnost Chevak.

Z důvodu ochrany svých zaměstnanců omezili práce pouze na řešení havárií. I přes funkční řad tak nebylo možné osadit vodoměr a začít odebírat vodu.

Nyní omezení skončilo a společnost Chevak již montuje vodoměry. Pro osazení vodoměru je nutné podat žádost a kontaktovat mistra vodovodu – pana Brilla a dohodnout vše potřebné. Veškeré informace obdrželi občané spolu se smlouvou o odkupu jednotlivých přípojek.

V měsíci květnu znovu nastoupí stavbaři na opravu povrchů dotčených stavbou. Bude probíhat oprava asfaltu v ulici Dobrovského, Zahradní, Šumavská a další. V této době budou rovněž prováděny terénní úpravy v okolí stavby.

-dm-

Studánecký hřbitov

V současné době dochází k prvním krokům k záchraně a revitalizaci značně zdevastovaného hřbitova v horní části Studánky. Vykácení náletů a částečné ořezání odumřelých částí vzrostlých stromů provádí TS města z podnětu starosty pana Mašlára. Do procesu se vložil spolek Omnium zabývající se revitalizací památek včetně hřbitovů v oblasti někdejších Sudet, která nabídla vedení města své služby. Pojdme si tedy shrnout stručnou historii tohoto hřbitova.

Hřbitov ve Studánce (tehdy Thonbrunn) byl založen v roce 1887 z podnětu ředitele místní obecní školy Ernsta Zipsera, který byl významnou osobností místního kulturního života. Do té doby byli obyvatelé Thonbrunnu pohřbíváni na hřbitově v Neubergu (dnešní Podhradí), kam byla obec až do odsunu v roce 1946 přifařena. Před založením tamějšího hřbitova byli thonbrunnští obyvatelé pohřbíváni v Aši, dle církevních záznamů tomu tak bylo ještě v první polovině 15. století. Ve Studánce nikdy nebyl zbudován kostel či kaple. Místní obyvatelstvo chodilo celoročně každou neděli na mši do kostela v Neubergu po úpatí kopce Totenberg (volně vrch Mrtvých – dnes Studánecký vrch, 697 m). V zimních měsících to nebyla žádná idylka. Bylo-li třeba pochovat zesnulého, byla rakev upevněna pomocí řetězů na lyže a tažena na sněhu až do kostela a posléze na hřbitov v Neubergu, což bylo v období, kdy všude často leželo přes metr sněhu, velice náročné. Proto došlo k rozhodnutí zbudovat si vlastní hřbitov. Pozemek na založení místního hřbitova poskytl bezúplatně pan Rogler z nedalekého statku č. p. 5 (stával vedle dnešních kontejnerů na tříděný odpad). Na hřbitově

se nacházela také márnice zbudovaná při založení hřbitova. Ke hřbitovu vedla přístupová cesta od domku č. p. 92 (stojí dodnes), která je – i když fakticky neexistuje – i v současnosti ve vlastnictví obce. Pohřbíváno zde bylo až do odsunu původního německého obyvatelstva v roce 1946. Není mi známo, zda zde byli po odsunu pochováni nějakí dosídlenci, ale na hřbitově není dochován jediný „neněmecký“ hrob (pokud by pamětníci měli nějaké upřesňující vzpomínky, ozvěte se prosím na thonbrunn@gmail.com).

Před první světovou válkou byly ve Studánce snahy o zbudování místního kostelíku, veřejnou sbírkou byla vybrána dokonce značná suma, která měla pokrýt stavbu místního božího stánku, ale všemu udělala přítrž Velká válka. Vybrané peníze schlamstla válečná mašinerie a ke stavbě nikdy nedošlo. Ve studánecké přádelně byla až do počátku 2. světové války evangelická modlitebna. S odsunem místního německého obyvatelstva a nástupem komunistického režimu došlo k udušení veškerého duchovního života nejen v někdejších Sudetech, ale i v celé zemi. Vše německé bylo nežádoucí a nepřátelské, i proto došlo k devalvaci všech místních hřbitovů (asi nejhůře skončil ašský, na kterém byly zbudovány tenisové kurty provozované dodnes). Po roce 1989 dochází na Ašsku postupně k určité revitalizaci a úpravě někdejších německých hřbitovů (Újezd, Doubrava, Dolní Paseky, Verněřov ...), prakticky poslední z nich je ten studánecký.

Za zmínku ještě stojí, že obyvatelé Pastvin (Friedersreuth) byli pochováni na hřbitově v Hranicích (Rossbach), stejně jako i obyvatelé Trojmezí (Gottmannsgrün), kteří si však v letech 1940–1942 taktéž zbudovali

svůj vlastní hřbitov. Ten byl vysvěcen 15. 11. 1942 rossbašským farářem Kreutzem. Toho dne zde byl také pochován první zesnulý pan Jäger. Do odsunu pak zde věčný odpočinek našlo něco přes 20 místních obyvatel. Zbytky tohoto hřbitova se nachází v lesíku nedaleko Památníku padlým. Historii hranického hřbitova by pak bylo možno popsat v některém dalším vydání HZ.

Studánecký pomník padlým

Kolem roku 2009 byla ve Studánce v domě č.p. 123, ve kterém až do odsunu sídlil kameník Georg Fritsch, náhodně nalezena pamětní deska padlým z 1. světové války, která zde byla zazděna v opěrné zdi přístavku domu. Desku zřejmě zazdil kameník těsně před odsunem, což ji pravděpodobně uchránilo před zničením. Z jakého důvodu nedošlo k realizaci vybudování pomníku padlým, není známo. Studáneckí padlí v Prusko-rakouské válce jsou uvedeni na válečném pomníku před kostelem v Podhradí. V rámci celkové revitalizace studáneckého hřbitova by mělo dojít také k odhalení tohoto pomníku v bezprostřední blízkosti hřbitova. Obnova by snad měla být také původní přístupová cesta.

S. Michalčík / www.thonbrunn.cz

Hřbitov ve Studánce v březnu 2020

Jaroslav Hošek z Pastvin postavil po dohodě s Lesy ČR – paní Šindelářovou altánek na „loupežnické cestě“ zničený vandaly. Bude ještě doplněn dřevěnými lavičkami a stolem (a pivem zdarma!).

Informace k přednášce s Trabantem tam a zase zpět s Danem Přibáněm: akce se přesouvá na **7. 11. 2020**. Již zakoupené lístky můžete vrátit, nebo si je ponechat na nový termín.

Dav záběry ze studáneckého maškarního reje

Rada rodičů na maškarním reji v hranické Sokolovně

Chcete být „V obraze“ a mít čerstvé informace z webových stránek obce z první ruky? Stáhněte si bezplatnou mobilní aplikaci V OBRAZE, která je k dispozici jak pro Android tak i Apple. QR kódy pro stažení:

Stránky obce:

www.mestohranice.cz

Historie Hranic a okolí:

www.thonbrunn.cz

Turistika:

www.regionhranice.cz

www.hranice.euweb.cz

GET IT ON
Google Play

Download on the
App Store

Hranický zpravodaj – vychází čtvrtletně. Vydává Město Hranice, U Pošty 182, Hranice, 35124.

Evidenční číslo: MK ČR E 23935. Korektury: V. Kárník, Grafika: S. Michalčík. Odpovědný redaktor P. Hošková.

Své reakce, články posílejte na mistostarosta@mestohranice.cz